

PROCEDUREBLAD BEHANDELING RAADSVORSTEL

De raadsleden vertegenwoordigd in de agendacommissie verzoeken u dit raadsvoorstel te behandelen

Onderwerp	Religieus vastgoed
Zaaknummer	39031-2026
B&W vergadering	2 juni 2026
Agendacommissie	8 juni 2026
Raadsvergadering	2 juli 2026
Portefeuillehouder	Mevr. A.F. Dubbink (maatschappelijk vastgoed)/ Dhr. M.E. Brinkhuis (cultuur)
Behandelend ambtenaar	Karin Zomer telefoon: 0615247823 , e-mail: karin.zomer@raalte.nl
Fatale termijn(en)	

Bijlage(n):

(beslisdocumenten die meegezonden moeten worden)

1. Rekenkameronderzoek 'Toekomst religieus vastgoed in gemeente Raalte'

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	2 juli 2026
Zaaknummer	39031-2026
Onderwerp	Rekenkameronderzoek Toekomst religieus vastgoed in gemeente Raalte
Portefeuillehouder	Mevr. A.F. Dubbink (maatschappelijk vastgoed)/ Dhr. M.E. Brinkhuis (cultuur)
Voor informatie	Karin Zomer telefoon: 0615247823 , e-mail: karin.zomer@raalte.nl

Samenvatting

De Rekenkamer Raalte heeft onderzocht hoe het religieus vastgoed in de gemeente er in 2025 voorstaat en welke beleidsaanpak de gemeente op dit thema heeft en of dat passend is bij de huidige en verwachte ontwikkelingen. De rekenkamer komt tot 4 aanbevelingen voor college en raad:

1. *Ga door met de pragmatische en ondersteunende aanpak binnen de gemeente.*
2. *Stel een beleidskader op gericht op toekomstige hulpvragen rond herbestemming van religieus vastgoed en leg dit ter vaststelling voor aan de raad.*
3. *Verleng de subsidieregeling die in 2026 afloopt en evalueer daarbij de hoogte van de bijdrage in het licht van de daadwerkelijke kosten van haalbaarheidsonderzoeken.*
4. *Besteed in het periodieke overleg structureel aandacht aan de toekomstbestendigheid van betrokken geloofsgemeenschappen, vrijwilligersorganisaties en lokale initiatieven rondom religieus vastgoed.*

Het college geeft aan achter de gekozen pragmatische aanpak staan, zoals geformuleerd in de Informatienotitie 'Raad Voortgang kerkenvisie' uit 2021: ondersteunen van initiatiefnemers door mee te denken over toekomstige invulling van aan de eredienst onttrokken kerken en door financieel bij te dragen aan haalbaarheidsonderzoeken en aan bouwkundig onderzoek.

De Rekenkamer Raalte concludeert in zijn nawoord dat het college beperkt ingaat op de aanbeveling om te komen tot een beleidskader voor toekomstige hulpvragen rond herbestemming van religieus vastgoed.

De rekenkamer ziet in de bestuurlijke reactie geen fundamenteel verschil van inzicht over de feiten en conclusies van het onderzoek.

Beslispunten

1. **De raad neemt met waardering kennis van het Rekenkameronderzoek Toekomst religieus vastgoed in gemeente Raalte;**
2. **De raad neemt kennis van de aanbevelingen aan het college en de raad;**
3. **De raad stemt in met de reactie van het college.**

Inleiding

De Rekenkamer Raalte heeft onderzocht hoe het religieus vastgoed in de gemeente er in 2025 voorstaat en welke beleidsaanpak de gemeente op dit thema heeft en of dat passend is bij de huidige en verwachte ontwikkelingen. De centrale vraag van het onderzoek luidde: 'Zijn de inspanningen van de gemeente Raalte, in termen van beleid, instrumenten en sturing, voldoende samenhangend, voorspelbaar en uitvoerbaar om (hulp)vragen rond herbestemming van religieus vastgoed te beantwoorden?'

In de gemeente Raalte zijn 14 religieuze gebouwen waarvoor beleid voor religieus vastgoed van toepassing is. Het betreft 9 katholieke kerken, 3 protestantse kerken, een moskee en een voormalige synagoge. De gemeente Raalte

concludeert in 2021 dat er een wisselend beeld is wat de 5-jaars toekomstverwachting van deze kerken betreft, met name 6 katholieke kerken in kleine kernen staan onder druk wat de instandhouding ervan betreft. 1 Protestantse kerk is in slechte staat.

De informatienotitie Voortgang kerkenvisie (2021) benoemt de ondersteunende, faciliterende rol van de gemeente als volgt:

- meedenken over toekomstige invulling van aan de eredienst onttrokken kerkgebouwen met de kerkeigenaren en de dorpen;
- financieel bijdragen aan haalbaarheidsonderzoek en aan bouwkundig onderzoek.

In het bestuurlijk interview (met de wethouder) is aangegeven dat het college de uitgangspunten van de informatienotitie Voortgang kerkenvisie aan de raad uit 2021 voldoende vond, een uitgebreider rapport zou geen toegevoegde waarde hebben. De raad heeft deze door het college vastgestelde Informatienotitie ter kennisgeving aangeboden gekregen. Er is dus geen beleidskader of (uitgebreidere) kerkenvisie door de raad vastgesteld.

Beoogd effect

Kennis nemen van het onderzoek, de aanbevelingen bespreken en indien de raad besluit tot het overnemen van de aanbeveling om een beleidskader op te stellen deze opdracht mee te geven aan het college.

Argumenten

De Rekenkamer Raalte komt tot de volgende aanbevelingen:

1. *Ga door met de pragmatische en ondersteunende aanpak binnen de gemeente.*
De aanpak voldoet grotendeels aan de behoefte van kerkbestuurders en de werkgroepen en is in lijn met het beleid van andere gemeenten. Borg het relatiebeheer door periodiek overleg met stakeholders (kerkbesturen, werkgroepen, plaatselijk belangen) verder te formaliseren. Zorg ook dat subsidiegelden die (nog) niet door de kerken konden worden benut, beschikbaar blijven voor volgende jaren.
2. *Stel een beleidskader op gericht op toekomstige hulpvragen rond herbestemming van religieus vastgoed en leg dit ter vaststelling voor aan de raad.*
De raad vult de controlerende rol in, maar voor de kaderstellende rol gebeurt dit nu niet of onvoldoende. Concrete huidige, en toekomstige hulpvragen, hebben baat bij duidelijke afwegingen en vastgestelde doelen van beleid. Anders geformuleerd, de pragmatische aanpak werkt, maar loopt tegen grenzen aan vanwege dat ontbrekende beleidskader. Neem in het beleidskader criteria op die aansluiten bij gemeentelijke doelen, zoals bijvoorbeeld leefbaarheid in de kernen (MFA-beleid). Dit draagt bij aan de voorspelbaarheid en samenhang van gemeentelijk beleid. Denk daarbij ook aan een eventuele financiële ondersteuning bijvoorbeeld een subsidie (vergelijkbaar met MFA's) als model voor exploitatie bij een maatschappelijke herbestemming van religieus vastgoed.
3. *Verleng de subsidieregeling die in 2026 afloopt en evalueer daarbij de hoogte van de bijdrage in het licht van de daadwerkelijke kosten van haalbaarheidsonderzoeken.*
Gebruik het genoemde beleidskader bij de eventueel toekenning van subsidies/bijdragen die buiten deze regeling vallen.
4. *Besteed in het periodieke overleg structureel aandacht aan de toekomstbestendigheid van betrokken geloofsgemeenschappen, vrijwilligersorganisaties en lokale initiatieven rondom religieus vastgoed.*
Neem daarbij aspecten mee als vrijwilligerscapaciteit, bestuurlijke continuïteit en het behoud van maatschappelijke functies en leefbaarheid in de kernen.

Participatie

Voor het onderzoek zijn diverse partijen geïnterviewd, zoals in bijlage 2 is te lezen: beleidsmedewerker cultuur en wethouder gemeente Raalte, kerkbesturen, vertegenwoordigers werkgroepen en stichtingen i.v.m. herbestemmingen kerken, programmaleider toekomst religieus erfgoed Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

Duurzaamheid

Nvt

Kanttekeningen

Samenvatting reactie college op de conclusies in het rekenkamerrapport:

Het college is content met de bevindingen van de rekenkamer en onderschrijft de conclusies. Wel blijft het college achter de gekozen pragmatische aanpak staan. Het college vindt het belangrijk dat initiatieven voor herbestemming van kerkgebouwen van onderop komen, vanuit de parochianen en inwoners. De uitgangspunten zoals in de Informatienotitie 'Raad Voortgang kerkensvisie' uit 2021 blijft het college toepassen: ondersteunen van initiatiefnemers door mee te denken over toekomstige invulling van aan de eredienst onttrokken kerken en door financieel bij te dragen aan haalbaarheidsonderzoeken en aan bouwkundig onderzoek.

Samenvatting nawoord Rekenkamer Raalte:

Met instemming constateert de rekenkamer dat het college het belang onderschrijft van de huidige ondersteunende aanpak, de samenwerking met kerkbesturen en lokale initiatieven, en het onderhouden van goede contacten met betrokken partijen. Ook neemt de rekenkamer met instemming kennis van de bereidheid om de subsidieregeling te betrekken bij de integrale afweging rond de begroting 2027 en te onderzoeken of deze regeling kan worden verbreed naar de planvormingsfase voorafgaand aan een herbestemming. De bestuurlijke reactie laat zien dat het college bewust kiest voor een aanpak waarbij initiatieven voor herbestemming in de eerste plaats vanuit kerkeigenaren, inwoners en lokale gemeenschappen tot stand komen.

Tegelijkertijd constateert de rekenkamer dat het college beperkt ingaat op de aanbeveling om te komen tot een beleidskader voor toekomstige hulpvragen rond herbestemming van religieus vastgoed.

De rekenkamer ziet in de bestuurlijke reactie geen fundamenteel verschil van inzicht over de feiten en conclusies van het onderzoek. De belangrijkste vraag die resteert betreft de wijze waarop de raad en het college in de komende jaren invulling willen geven aan de gewenste voorspelbaarheid en samenhang van het beleid rond religieus vastgoed.

Financiën en fiscale aspecten

Nvt

Vervolg

Nvt

Communicatie

Nvt

Bijlagen

1. Rekenkameronderzoek 'Toekomst religieus vastgoed in gemeente Raalte'

De raadsleden vertegenwoordigd in de agendacommissie,

RAADSBSLUIT

Zaaknummer

39031-2026

De raad van de gemeente Raalte,

gelezen het onderzoek van de Rekenkamer Raalte;
de reactie van het college van B&W d.d. 2 juni 2026;
het voorstel van de raadsleden vertegenwoordigd in de agendacommissie d.d. 8 juni 2026

Besluit:

- 1. Met waardering kennis te nemen van het Rekenkameronderzoek Toekomst religieus vastgoed in gemeente Raalte;**
- 2. Kennis te nemen van de aanbevelingen aan het college en de raad;**
- 3. In te stemmen met de reactie van het college.**

Aldus besloten in de vergadering van 2 juli 2026.

de griffier
Karin Zomer

de voorzitter
Rob Zuidema